VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
22.10.2019

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys 24/2019 vp

Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi vuoden 2020 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta

Ansiotulojen verotus

Esityksessä ehdotetaan pienituloisimpien ansiotuloverotukseen yhteensä 200 miljoonan euron kevennystä korottamalla perusvähennystä, työtulovähennystä sekä eläketulovähennyksiä.

Tämän lisäksi ansiotulojen verotukseen tehdään valtiovarainministeriön ennustaman ansiotason nousun mukainen indeksitarkistus, jotta yleinen ansiotason nousu ei nostaisi veroprosenttia. Indeksitarkistus toteutetaan korottamalla tuloveroasteikon rajoja sekä muuttamalla perusvähennystä ja työtulovähennystä. Niin sanotun solidaarisuusveron voimassaoloa jatketaan koko vaalikauden.

Näiden muutosten lisäksi palkkaverotukseen vaikuttaa myös palkansaajien veronluonteisten maksujen muutokset. Palkansaajan sosiaalivakuutusmaksuista koituva taakka nousee selvästi, mikä juontaa juurensa vuonna 2016 solmittuun kilpailukykysopimukseen.

Maksumuutoksista merkittävimmin verotusta kiristää sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu, jonka arvioidaan nousevan nollasta 0,68 prosenttiin. Verovähenteisistä palkansaajamaksuista sairausvakuutuksen päivärahamaksun arvioidaan alenevan 0,34 prosenttiyksikköä, työeläkevakuutusmaksut nousevat 0,4 prosenttiyksikköä ja työttömyysvakuutusmaksu alenee 0,25 prosenttiyksikköä.

Kun kaikki edellä mainitut palkansaajan käteen jäävään tuloon vaikuttavat muutokset otetaan huomioon ja oletetaan ansioiden nousevan ensi vuonna noin kolme prosenttia, keskituloisen 3 452 e/kk ansaitsevan veroprosentti kiristyy noin 0,4 prosenttiyksikköä. Matalilla palkkatasoilla veroprosentti pysyy lähes tämän vuoden tasolla, mutta suurituloisimmilla verot ja veronluonteiset maksut vievät 0,5 prosenttiyksikköä nykyistä enemmän.

Pienituloisille painottuva 200 miljoonan euron kevennys ei näin riitä kompensoimaan sosiaalivakuutusmaksujen muutoksista aiheutuvaa palkkaverotuksen

kiristymistä kuin osalle palkansaajista (Liite 2). Tämä on tuotu hyvin ilmi myös hallituksen esityksessä.

Eläkkeensaajien veroprosentit pysyvät ensi vuonna suunnilleen ennallaan tai laskevat hieman keskituloisilla ja matalammilla eläketasoilla. Pienituloisten eläkeläisten tuloihin vaikuttavat myös takuu- ja kansaneläkkeen tasokorotukset.

Veronmaksajain Keskusliitto ehdottaa, että palkkaverotuksen kiristyminen puretaan kokonaan. Näin luodaan hyvä pohja liittokierrokselle ja palkansaajien ostovoiman kasvulle ensi vuonna.

Jotta palkkaverotuksen kiristyminen estetään kaikilla tulotasoilla ensi vuonna, vaaditaan ainakin 250 miljoonan euron lisäkevennys ansiotulojen veroperusteisiin.

Kotitalousvähennys

Esityksessä ehdotetaan kotitalousvähennykseen leikkausta. Vähennyksen enimmäismäärä laskisi 2 400 eurosta 2 250 euroon ja vähennettävä määrä 50 prosentista 40 prosenttiin työkorvauksesta yhteisöltä ostettaessa ja 20 prosentista 15 prosenttiin maksettujen palkkojen osalta.

Kotitalousvähennys on luotu pienentämään kotitalouspalveluiden verokiilaa. Vähennys kohdistuu palveluihin, joissa ostamisen vaihtoehtona on työn tekeminen itse. Vähennys helpottaa palveluiden hankintaa markkinoilta luoden edellytykset tehokkaammalle ja tuottavammalle työnjaolle. Sen avulla on synnytetty työllistävä kotitalouspalvelujen toimiala Suomeen.

Kotitalousvähennyksellä on jatkuvasti suuri merkitys myös harmaan talouden vastaisessa taistelussa. Vähennyksen leikkaaminen on ristiriidassa hallituksen harmaan talouden purkamiseen ja työllisyyden parantamiseen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Veronmaksajain Keskusliitto vastustaa kotitalousvähennyksen leikkaamista. Vähennykselle on laaja tuki monesta eri näkökulmasta ja siitä on tullut perusteltu ja toimiva osa verojärjestelmää. Se ehkäisee harmaata taloutta, parantaa markkinaehtoista työnjakoa ja lisää alan työllisyyttä.

Asuntovelan korkovähennys

Esityksessä ehdotetaan omaan asuntoon kohdistuvan velan korkovähennysoikeuden poistamista asteittain. Vuonna 2020 vähennyskelpoisia olisi 15 pro-

senttia velan koroista nykyisen 25 prosentin sijaan. Vuonna 2021 vähennysoikeus olisi 10 prosenttia ja vuonna 2022 enää 5 prosenttia. Vähennysoikeus poistuisi kokonaan vuoden 2023 alusta.

Korkovähennys helpottaa tavallisten asuntosäästäjien ja nuorten kotitalouksien mahdollisuuksia päästä kiinni omaan asuntoon ja kartuttaa näin varallisuuttaan. Se parantaa asuntovelkaa tarvitsevien asemaa asuntomarkkinoilla suhteessa sijoittajiin tai muuten valmiiksi varakkaisiin henkilöihin. Vähennyksen leikkaantuessa on syytä seurata, muuttuuko omistusasuminen vain entistä paremmin toimeentulevien mahdollisuudeksi keskittäen varallisuutta näin yhä harvemmille.

Korkovähennyksen myötä asunnonomistajalla on ollut kannustin maksaa taloyhtiölaina pois omalla henkilökohtaisella lainallaan. Vähennysoikeuden poistuessa yhtiölainasta tulee aiempaa houkuttelevampi, mikä voi johtaa asuntoyhteisöihin kohdistuvien velkariskien kasvuun.

Asuntolainan korkovähennyksen merkitys on juuri nyt poikkeuksellisen alhaisten korkojen takia rajallinen, mutta tilanne voi tulevaisuudessa muuttua. Jos korkotaso nousee merkittävästi, voi korkovähennykselle tulla uudestaan käyttöä velkaisten kotitalouksien tilanteen helpottamisessa.

Veronmaksajain Keskusliitto näkee, että korkovähennys on syytä säilyttää työkalupakissa kotitalouksien velkakustannuksia säätelevänä instrumenttina, vaikka siitä matalien korkojen aikana luovuttaisiin.

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Esityksessä muuttokustannusten veronalaista osuutta huojennetaan säätämällä puolet työnantajan maksamista kustannuksista verovapaaksi. Ehdotus perustuu hallitusohjelmaan ja sen tavoitteena on edistää työvoiman liikkuvuutta niin kotimaan sisällä kuin ulkomailta Suomeen muutettaessa.

Veronmaksajain Keskusliitto kannattaa työnantajan maksaman muuttokustannuksen verokohtelun huojentamista.

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdevero

Esityksessä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettu laki säädetään pysyväksi ja lähdeveroprosentti alennetaan 35 prosentista 32 prosenttiin. Ehdotus perustuu hallitusohjelmaan, jonka mukaan ulkomailta Suomeen muuttaviin avainhenkilöihin kohdistuva verohuojennus vakinaistetaan pysyväksi.

Ulkomailta Suomeen muuttavien avainhenkilöiden verohelpotusta pidetään perusteltuna, koska Suomen tuloverotuksen kireän tason nähdään rajoittavan hyväpalkkaisten muuttoliikettä Suomeen. Toisaalta erityiskohtelun voidaan nähdä asettavan veronmaksajat eriarvoiseen asemaan, kun kotimaisten erityisasiantuntijoiden verotaakka voi muodostua selvästi korkeammaksi, vaikka tulot olisivat yhtä suuret.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää perusteltuna avainhenkilöiden verotuksen helpottamista, jolla voidaan lisätä Suomen houkuttelevuutta ulkomaisille erityisasiantuntijoille. Kestävä ratkaisu asiantuntijoiden ankaraan verotukseen on kireän ansiotuloverotuksen yleinen keventäminen, joka kohtelee yhdenvertaisesti myös kotimaisia veronmaksajia.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Mikael Kirkko-Jaakkola
pääekonomisti

LIITE 1

Tuloverojen osuus veronalaisesta tulosta neljällä esimerkkipalkkatasolla 2010–2020*

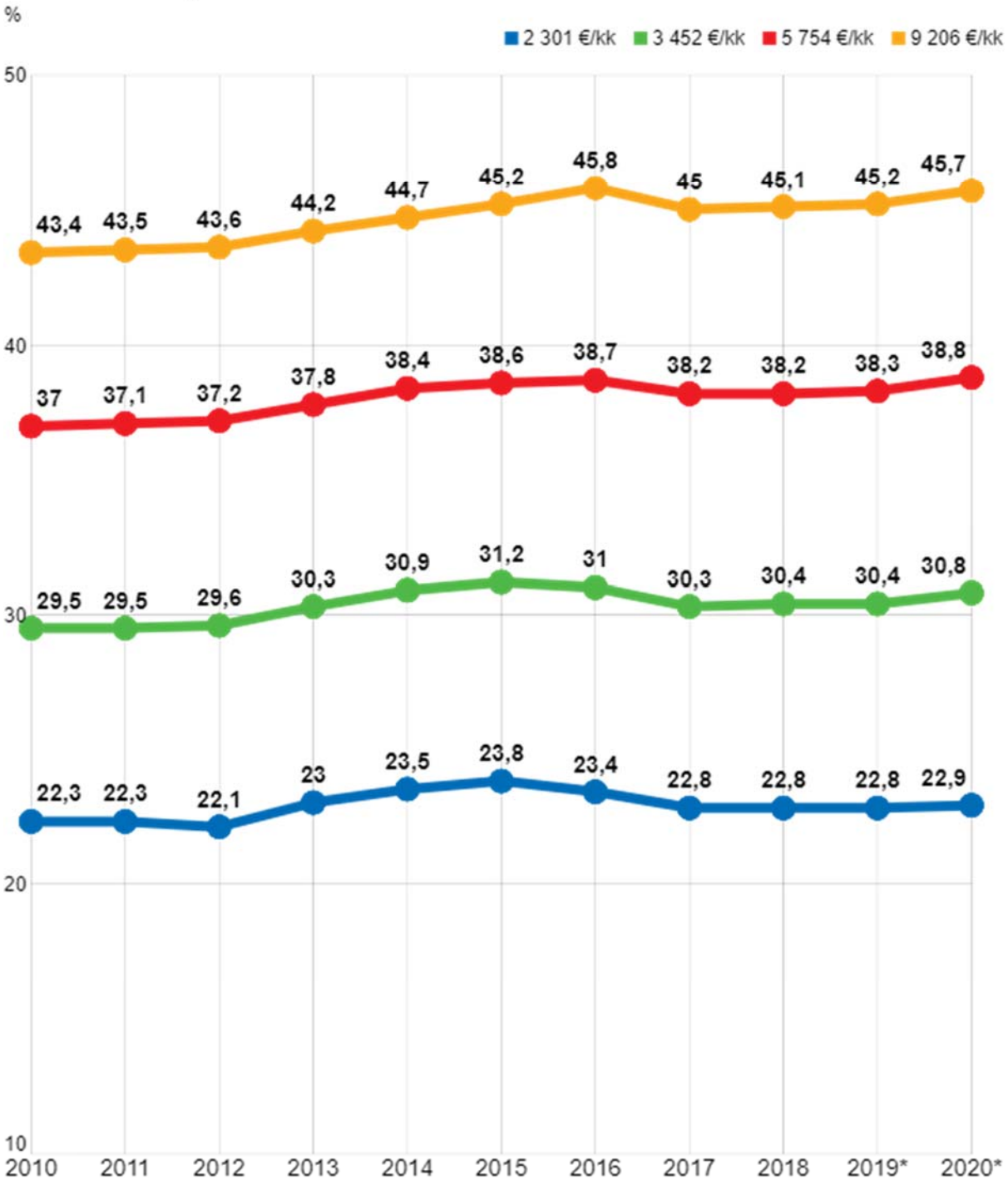

Vuosittainen palkkakehitys noudattaa Tilastokeskuksen ansiotasoindeksia.
** Ennustettu muutos 2,7 vuonna 2019 ja 2,9 % vuonna 2020.*

Veronmaksajat

LIITE 2

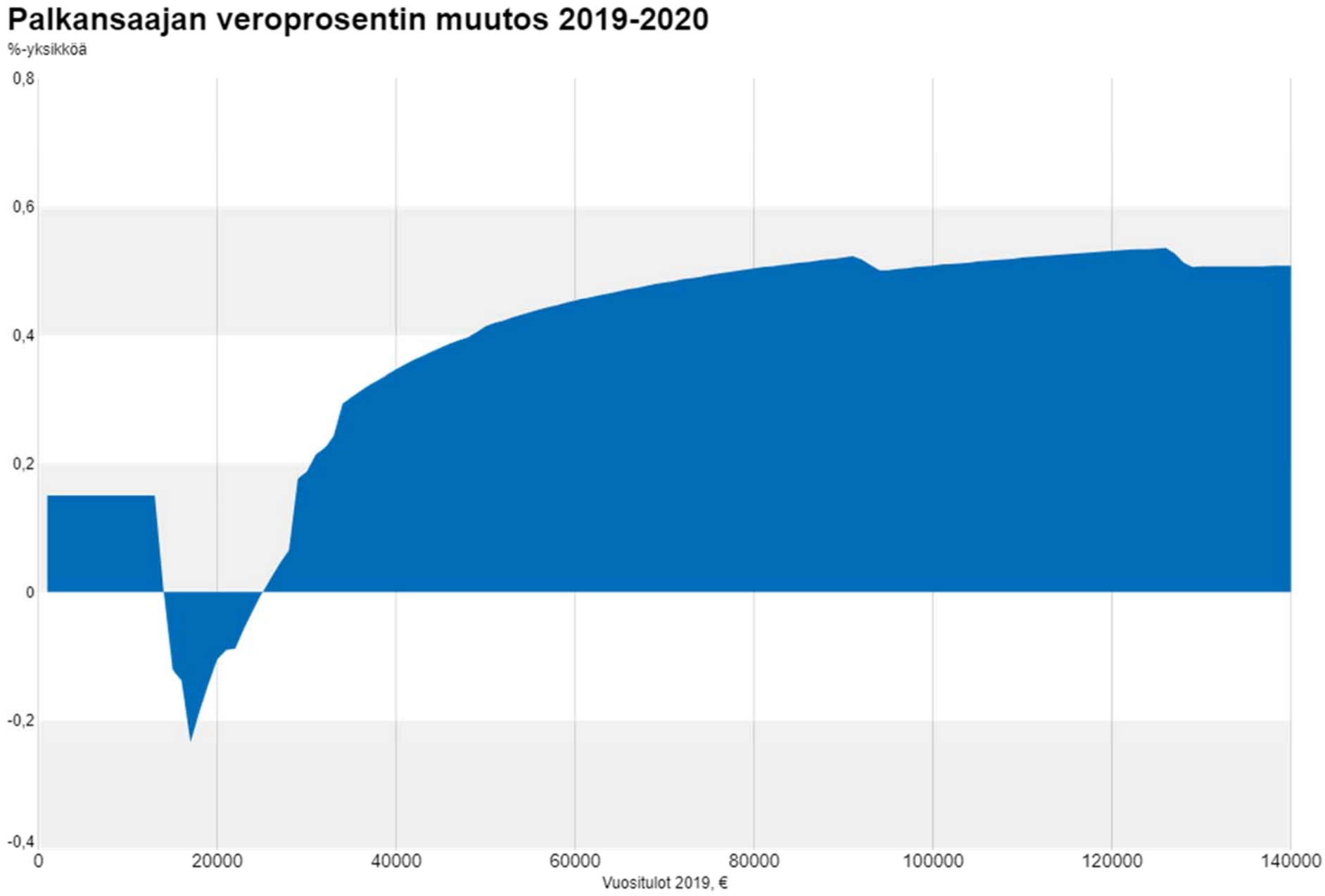

VERONMAKSAJAT

22.10.2019

LIITE 3

ARVIOITA PALKANSAAJAN VEROPROSENTIN MUUTOKSESTA 2019-2020

Palkka 2019 euroa/kk	Veroaste 2019 %	Veroaste 2020 %	Veroasteen muutos %-yksikköä	kiristyminen e/vuosi
2 301	**22,8 %**	**22,9 %**	**0,1 %**	30
3 452	**30,4 %**	**30,8 %**	**0,4 %**	160
5 754	**38,3 %**	**38,8 %**	**0,5 %**	360
9 206	**45,2 %**	**45,7 %**	**0,5 %**	580

Laskentaoletukset:
- Työttömyysvakuutusmaksu laskee 0,25 %-yks. vuonna 2020
- Työeläkevakuutusmaksu nousee 0,4 %-yks.
- Sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu nousee 0,68 prosenttiin ja päivärahamaksu alenee 1,2 prosenttiin (budjettiesityksen ennuste)
- Hallituksen esityksen (HE 24/2019) muutokset tuloveroperusteisiin (indeksitarkistukset ja 200 milj. euron kevennys pieni- ja keskituloisille)
- Vuosiansio lomarahoineen = kuukausipalkka x 12,5
- Ansiotason muutos +2,9 % vuonna 2020
- Vain viran puolesta tehtävät vähennykset, alle 53-vuotiaan palkansaajan veronluonteiset sova-maksut
- Keskimääräiset kunnallis- ja kirkollisveroprosentit 2019

LIITE 4

TULOVEROJEN OSUUS VERONALAISESTA ELÄKETULOSTA 2000-2020

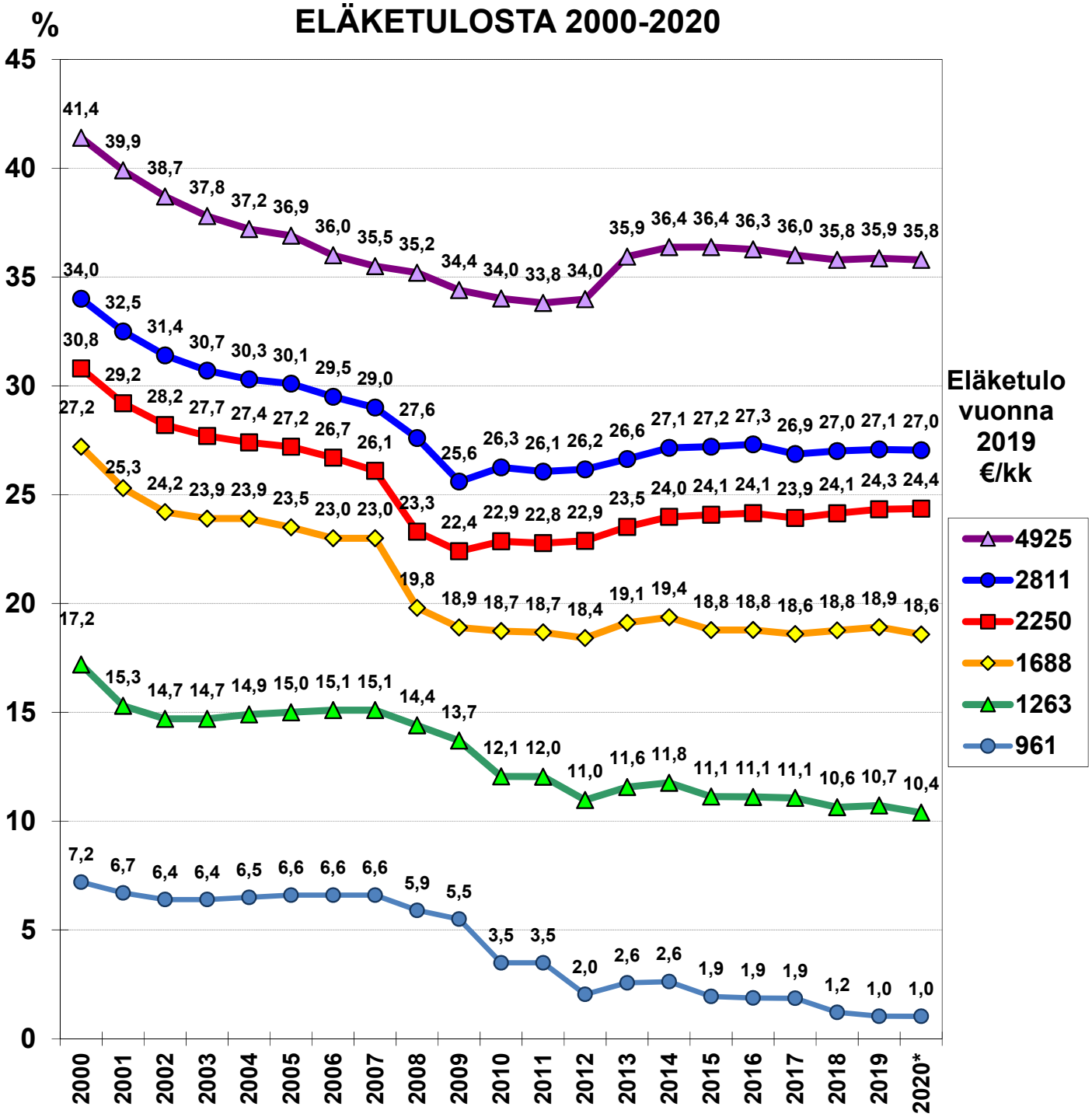

Eläketuloja tarkistettu vuosittain eläkeindeksien ym. muutosten mukaisesti. *Huomioitu kansaneläkkeen korotukset ja arvio työeläkeindeksin kehityksestä.